

**CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU ACREDITARE
ȘI ATESTARE
COMISIA DE ACREDITARE**

AVIZUL

PRIVIND EVALUAREA PENTRU ACREDITAREA

Instituției Medico-Sanitare Publice Institutul de Ftiziopneumologie ”Chiril Draganiuc”

PROFILUL:

“PNEUMOFTIZIOLOGIE”

anii 2010-2014

Comisia specializată pentru evaluare (ordinul CNAA nr. 03-18 din 24.12.2015)

Președintele Comisiei specializate – Minodora Mazur, dr. hab., prof. universitar

Secretar – Ana Volneanski, dr. în medicină, conf. cercetător

Economist – Ostafi Svetlana

Comisia pe profilul de cercetare: Pneumoftiziologie

Mișin Igor, dr. hab. prof. univ., Institutul de Medicină Urgentă

Curocichin Ghenadie, dr. hab. conf. univ., USMF „Nicolae Testemițanu”

Gudumac Valentin, dr. hab., prof. univ., USMF „Nicolae Testemițanu”

Aspecte generale

Comisia specializată pentru evaluare, aprobată prin Ordinul nr. 03-18 din 24.12.2015 al Consiliului Național pentru Acreditare și Atestare, în următoarea componență: președinte – Minodora Mazur, dr. hab., prof. universitar; secretar – Ana Volneanski, dr. în medicină, conf. cercetător; economist – Ostafi Svetlana. Comisia pe profilul de cercetare: **Pneumoftiziologie** - Mișin Igor, dr. hab. prof. univ., Institutul de Medicină Urgentă; Curocichin Ghenadie, dr. hab. conf. univ., USMF „Nicolae Testemițanu”, Gudumac Valentin, dr. hab., prof. univ., USMF „Nicolae Testemițanu”, a evaluat activitatea științifică a Instituției Medico-Sanitare Publice Institutul de Ftiziopneumologie ”Chiril Draganiuc” (în continuare IMSP IFP).

Comisia Specializată de evaluare, instituită cu scopul de a aprecia nivelul de corespundere criteriilor de acreditare al IMSP IFP, conform profilului de cercetare, s-a condus de: Codul cu privire la știință și inovare al Republicii Moldova nr. 259-XV din 15.07.2004; Regulamentul privind activitatea Comisiilor specializate de evaluare a organizațiilor din sfera științei și inovării, Codul Muncii al Republicii Moldova alte acte de reglementare a activității instituțiilor științifice. A studiat actele și toate materialele conform prevederilor normative în vigoare, inclusiv, raportul de autoevaluare al institutului pe profilul: Pneumoftiziologie, aprobat prin Hotărârea nr. 1 (proces-verbal nr. 9 din 28.10.2015) a Consiliului științific al IMSP IFP, indicatorii de activitate, a vizitat laboratoarele științifice și alte structuri ale instituției.

IMSP IFP a fost acreditată de către Consiliul Național pentru Acreditare și Atestare în a.2010 (Profiluri acreditate - 1. Certificat Seria P nr. 039, din 25 noiembrie 2010).

I. Cadrul juridic și organizatoric de activitate

Prin Hotărârea Consiliului de Miniștri al Republicii Sovietice Socialiste Moldovenești nr. 430 din 12.09.1959 pe data de 1 octombrie 1959 a fost fondat Institutul Moldovenesc de Cercetări Științifice în Tuberculoză. Pe parcursul perioadei 1988 - 1997 a funcționat ca Clinică de Ftiziopneumologie în cadrul Institutului de Cercetări Științifice în Medicina Preventivă și Clinică.

La data de 15.04.1997, prin ordinul Ministerului Sănătății al Republicii Moldova nr. 62 din 10.04.1997, a fost reorganizat în Institutul de Ftiziopneumologie al Ministerului Sănătății, apoi la 25.11.2003, prin ordinul Ministerului Sănătății nr. 329 – reorganizat în *Instituția Medico-Sanitară Publică Institutul de Ftiziopneumologie*.

Conform HG nr. 1142 din 15.10.2004 “Cu privire la comemorarea personalității marcante în domeniul medicine și al sistemului de sănătate publică Chiril Draganiuc”, Instituției Medico-Sanitare Publice Institutul de Ftiziopneumologie i s-a decernat numele „Chiril Draganiuc”. Regulamentul instituției a fost coordonat cu Academia de Științe a Moldovei, aprobat de Ministerul

Sănătății (Ord. MS nr. 139 22.02.2012) și înregistrat la Camera înregistrării de Stat nr. 1003600151724 din 23.02.2012.

Misiunea instituției este de a exercita activitate curativ-profilactică și științifico-practică în domeniul ftiziopneumologiei, având ca scop profilaxia, diagnosticul, tratamentul și recuperarea bolnavilor cu tuberculoză și boli nespecifice ale aparatului respirator, promovarea modului sănătos de viață.

Statutul juridic - Instituție Medico-Sanitară Publică.

Subordonare administrativă: Ministerul Sănătății – Fondator; Academia de Științe a Moldovei.

Apartenența institutului la AȘM: instituție de profil

Institutul este structurat din 2 secții, 7 laboratoare și Serviciul Relații Internaționale și Transfer Tehnologic desfășurate la baza secțiilor și laboratoarelor clinice (fig. 1), 16 structuri clinice.

În cadrul IMSP IFP activează Consiliul Științific în componența a 21 de membri, inclusiv 10 doctori habilitați în medicină, 11 doctori în medicină.

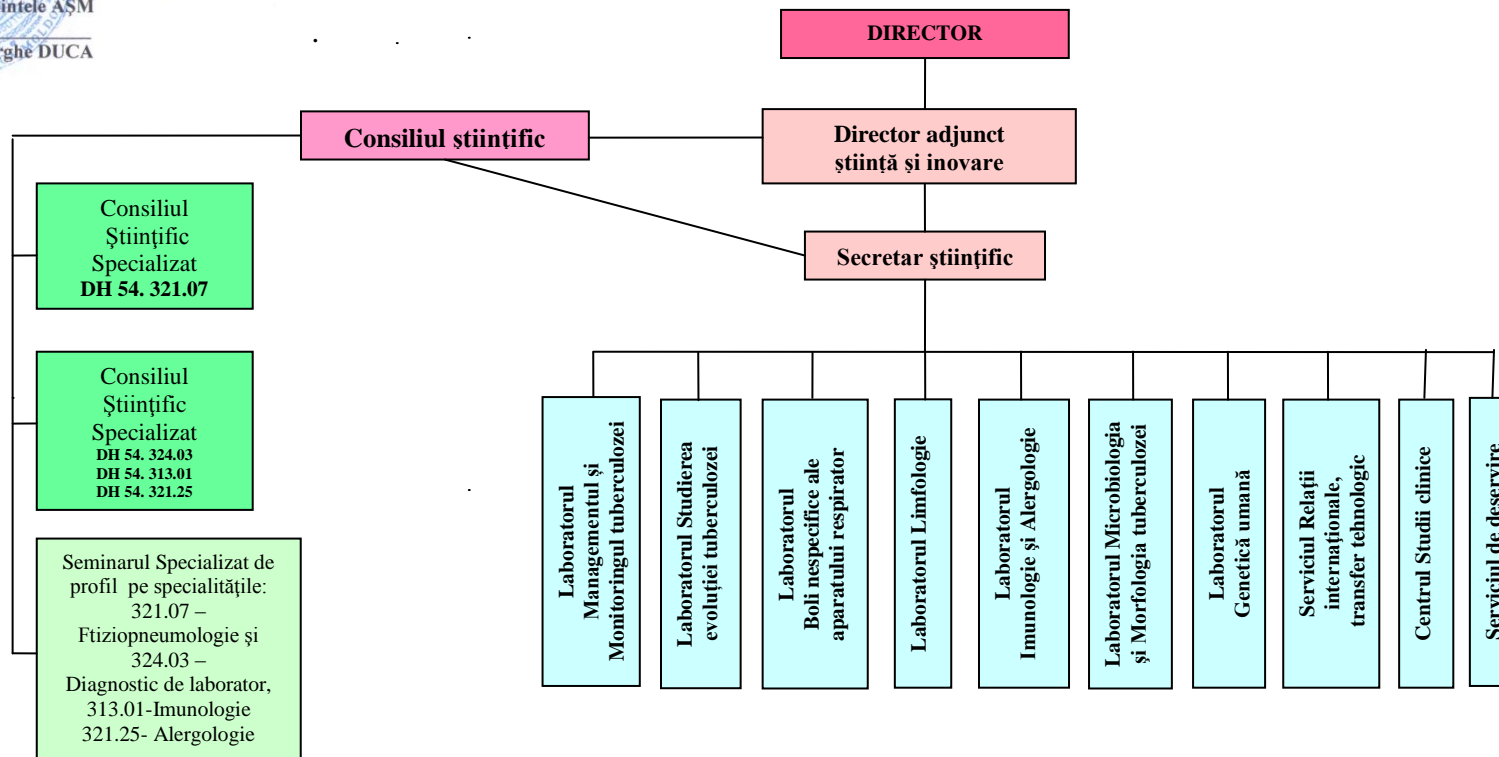
Pe lângă IMSP Institutul de Ftiziopneumologie “Chiril Draganiuc” în perioada evaluată au fost instituite:

2 Consilii Științifice Specializate:

- Consiliul Științific Specializat **DH 54.14.00.26**, abilitat cu dreptul de a organiza susținerea tezelor de doctor/doctor habilitat la specialitatea 14.00.26 - Ftiziopneumologie.
- Consiliul Științific Specializat **DH 54.14.00.36**, abilitat cu dreptul de a organiza susținerea tezelor de doctor/doctor habilitat la specialitatea 14.00.36 - Diagnostic de laborator; imunologie și alergologie.

2 seminare științifice de profil, specialitățile:

- 14.00.26 - Ftiziopneumologie și 14.00.36.
- -Diagnostic de laborator; imunologie și alergologie.

Director L. Domenta
 Director adjunct știință și inovare prof. C. Iavorschi
 Prim-Vicepreședinte al A.Ș.M., academician I. Tighineanu
 Șef Direcție politici în sfera științei și inovării dr. N. Stratan
 Șef Direcție politică economică și finanțe V. Boian

*Laboratorul *Microbiologia și Morfologia tuberculozei* este acreditat de către Laboratorul Supranational de Referinta în Microbiologia Tuberculozei din or. Borstel, Germania (*Forschungszentrum Borstel, Leibniz-Zentrum for Medizin und Biowissenschaften, Nationales Referenzzentrum for Mykobakterien, FORSCHUNGSZENTRUM*

Fig. 1. Organigrama compartimentul știința

II. Cadrul tematic și instituțional de cercetare

Directiile principale de cercetare ale organizației sunt: epidemiologia, profilaxia, diagnosticul, tratamentul și recuperarea medico-socială a bolnavilor cu tuberculoză și boli pulmonare nespecifice.

Activitatea științifică a Institutului se desfășoară în conformitate cu **Direcția strategică III - Biomedicina, farmaceutica, menținerea și fortificarea sănătății** (HG nr. 80 din 28.01.2005; HG nr. 933 din 15.08.2010); **Sănătate și biomedicină** (HG nr. 150 din 14.06.2013).

IMSP IFP determină profilul activității sale în conformitate cu politica de stat în sfera științei și inovării în contextul tendințelor de dezvoltare a științei mondiale.

Pe perioada evaluată au fost realizate **13 proiecte instituționale, 6 internaționale și câte un proiect pentru tineri cercetători și pentru procurarea echipamentului științific**. S-au efectuat cercetări științifice fundamentale și aplicative, s-au întreprins activități de inovare în scop de sporire a volumului de cunoștințe cu privire la diagnosticul precoce al tuberculozei multidrorezistente și extinse (XDR), elaborarea măsurilor întru optimizarea depistării și organizării tratamentului bolnavilor de tuberculoza pulmonară, acordarea asistenței științifico-organizatorice, consultative și practice instituțiilor de profil întru realizarea Programului național de control al tuberculozei, la elaborarea tehnologiilor noi de tratament al tuberculozei și bolilor pulmonare nespecifice și aplicarea eficientă a noilor abordări în practica ocrotirii sănătății și în procesul de instruire.

Implementarea metodelor noi de diagnostic, profilaxie și tratament contribuie esențial la eficientizarea serviciilor de asistență medicală.

Obiectivele de bază ale organizației țin și de formarea, menținerea potențialului științific prin participarea activă în procesul de pregătire, reciclare și perfecționare a cadrelor înalt calificate pentru necesitățile sferei științei și inovării, precum și ale sistemului ocrotirii sănătății.

III. Capacitatea instituțională și resursele

3.1. Personalul uman

Angajarea, promovarea, atestarea și concedierea personalului organizației are loc conform cadrului normativ în vigoare. La momentul evaluării sunt 42 cercetători angajați și 10 posturi vacante, cercetători științifici de bază – 40 și 2 angajați prin cumul extern. Distribuția cercetătorilor științifici conform spectrului de vârstă este următoarea: până la 25 ani – 0; 25-34 ani – 4; 35-44 ani – 12; 45-54 ani – 7; 55-64 ani – 11; 65 și peste – 8. Ponderea personalului din sfera științei și inovării în vârstă de pînă la 35 ani: este de 9,5%. Asigurarea procesului de cercetare cu cercetători științifici este la nivelul: 92,5%.

Procesul de cercetare este asigurat de specialiști calificați, cu grade științifice - 24, inclusiv 6 doctori habilitați și 18 doctori în științe medicale pe profilul de cercetare evaluat. Raportul dr. și dr.

hab. în medicină este: 3. Raportul persoanelor cu grade științifice la numărul total de cercetători este 0,58.

Institutul participă la pregătirea cadrelor științifice de înaltă calificare prin doctorat, postdoctorat și de sine stătător. În procesul de pregătire a cadrelor științifice de înaltă calificare sunt antrenați 9 cercetători științifici.

În perioada de referință sunt pregătite pentru susținere 3 teze de doctor în medicină și o teză de doctor habilitat în medicină. Doctoranda Noroc E., realizează teza de doctor în științe medicale *“Evaluarea și prioritizarea factorilor de risc în transmiterea tuberculozei rezistente la pacienții spitalizați”* în Centrul de Cercetări, Borstel, Germania, Prof. Dr. Christoph Lange, în baza Memorandumului de colaborare între Centrul de Cercetări Științifice Borstel, Universitatea din Luebek, Germania, USMF ”N. Testemițanu” și Institutul de Ftiziopneumologie ”Chiril Draganiuc”.

Echipa managerială a Institutului este exercitată de director: Domete Liliana, 22.08.1974, 4 ani în funcție, stagii peste hotare în perioada evaluată - Copenhaga, Danemarca. 13.12-16.12.2011; Kiev, Ucraina, 21.11-24.11.2011, Haga, Regatul Tarilor de Jos, 28.05-01.06.2013, Paris, Franța, 29.10-04.11.2013, Tomsk, Rusia, 18.05-24.05.2014; Berlin, Germania, 19.03-22.03.2014.; director adjunct știință și inovare: Iavorschi Constantin, dr. hab. în științe medicale, profesor cercetător 15.03.1951, 13 ani în funcție, abilitat cu dreptul de conducător la specialitatea 321.07 – *Ftiziopneumologie*. Dispoziție nr. 1630, din 05.04.2012; stagii peste hotare în perioada evaluată - Hanover, Germania. 15.05-22.05.2014; secretar științific: Tudor Elena, dr. în științe medicale, conferențiar cercetător 28.07.1967, 10 ani în funcție, abilitată cu dreptul de conducător la specialitatea 321.07 – *Ftiziopneumologie*. Hotărârea CNAA nr. AT 7/6 din 22.12.15; stagii peste hotare în perioada evaluată - Rusia, Moscova. 01-02.11.2010. Kiev, Ucraina. 25-31.08.2011. Hanover, Germania. 15.05-22.05.2014.

Nivelul de profesionalism al personalului cercetătorilor este asigurat, inclusiv, și prin stagii de documentare, reciclare și perfecționare în cadrul centrelor științifice și universitare din țară și din străinătate. În perioada evaluată cercetătorii științifici au urmat 45 de stagii în cadrul centrelor științifice și universitare din străinătate, dintre care 6 cu o durată mai mult de 30 de zile.

3.2. Mijloace financiare disponibile

Mijloace financiare disponibile

IMSP IFP la compartimentul știința pe perioada evaluată (2010-2014) a fost finanțată conform Legii Bugetului de stat prin intermediul A.Ș.M. în baza proiectelor: instituționale, de transfer tehnologic,

Mijloacele alocate de la bugetul de stat sunt aprobate și valorificate în corespundere cu prevederile normative în vigoare.

Ponderea mijloacelor destinate sectorului științific în cadrul volumului total de finanțare a instituției pe perioada evaluată este 5.2%. Cota parte a volumului de finanțare pentru activitatea de cercetare și inovare variază pe anii de evaluare de la 7.3% (în anul 2010) până la 3.7% (anul 2014) din volumul total de mijloace financiare pe instituție (tab. 1).

În perioada de evaluare au fost realizate lucrări de cercetări științifice în total în volum de 14133.8 mii lei, dintre care 510 mii lei - costul lucrărilor pe proiecte selectate pe bază de concurs, ce constituie 3.6%.

Tabelul 1

Alocații bugetare, total (mii lei)

	2010	2011	2012	2013	2014	Total	Media
Volumul total al mijloacelor financiare ale organizației:	40353.6	49527.2	68178.3	73864.5	82782.9	314706.5	62941.3
inclusiv: Surse de finanțare, total (știința) (mii lei)	2965	3065	3487	2783.4	3042.2	15342.6	3068.5
Ponderea surselor de finanțe pentru știința din volumul total %	7.3	6.2	5.1	3.7	3.7	26	5.2
Alocații bugetare(cheltuieli de bază), total	2965	3065	3487	2783.4	3042.2	15342.6	3068.5
Ponderea mijloacelor obținute prin concurs din volumul cheltuielilor de bază destinate sectorului științific			13.8	3,5			3.6
Proiecte instituționale	2965	3035	3035	2549.4	2549.4	14133.8	2826.8
Programe de stat							
Proiecte pentru procurarea utilajului			330			330	66.0
Transfer tehnologic							
Proiecte independente			90	90		180	36
Pregătirea cadrelor științifice		30	32	74.2	95.1	231.3	46.2
Proiecte bilaterale						0.0	0.0
Mijloace speciale, total				69.8	30.9	467.5	20.1
Prestarea serviciilor contra plata (contracte)				60.1	20	80.1	16
Cofinantarea proiectelor de transfer tehnologic							
Pregătirea cadrelor științifice prin contract				9.7	10.9	20.6	4.1
Granturi internaționale					366,8	366.8	73,3

Volumul mijloacelor financiare alocate sectorului științific din anul 2010 până în anul 2014 s-a micșorat cu 415.6 mii lei. În 2013 a fost redusă finanțarea cu 16,0% față de anul 2012 în legătură cu condițiile de criză economică.

Totodată, sectorul științific a beneficiat de venituri din prestarea serviciilor contra plată (contracte cu agenți economici autohtoni) și grant internațional – 446,9 mii lei.

Cota parte a cheltuielilor pe anii 2010-2014 pentru achiziționarea de echipament științific, acoperirea cheltuielilor de specializare, stagiere, instruire, cooperare tehnico-științifică, participare la simpozioane, conferințe, congrese, expoziții și de delegare a personalului pentru schimb de experiență, a constituit, în medie 21,9% din volumul total de cheltuieli pentru știință, și corespunde criteriilor înaintate pentru obținerea reacreditării (HG al Republicii Moldova nr. 80 din 20 ianuarie 2005 (P. 17).

Ponderea mijloacelor extrabugetare în bugetul instituției este 30,4% (467,5/15342,6). Instituția în perioada 2010-2014 nu a avut restanțe la articolele: Salarizarea personalului și Plata serviciilor.

Resursele financiare din bugetul de stat, fiind destul de modeste, se folosesc rațional pentru realizarea proiectelor conform planurilor calendaristice, pentru propagarea rezultatelor, ridicarea nivelului de pregătire profesională.

3.3. Potențialul logistic și infrastructura de cercetare

IMSP Institutul de Ftiziopneumologie “Chiril Draganiuc” dispune de spații de activitate proprii (13532,9 m²), adecvate genurilor de activități întreprinse. Spațiile utilizate corespund normativelor tehnico-sanitare în vigoare și permit efectuarea cercetărilor, deasemenea, dispun de săli de ședințe în laboratoare, săli de ședințe din cadrul instituției dotate cu utilaj specializat.

Costul total al echipamentului utilizat în cercetare pentru perioada evaluată, în medie, constituie 31421,7 mii lei, achiziționate din mijloacele financiare bugetare alocate pentru știință și cofinanțare cât și din mijloacele financiare proprii și donații.

Costul echipamentului utilizat în cercetare/unitate cercetător *este mai mare de 100 mii lei*, care a sporit de la 549,0 mii lei/unitate cercetător în a. 2010 până la 698,3 mii lei /unitate cercetător în a. 2014.

Caracteristicile echipamentului științific, după vârstă, reieșind din cost (în medie): 52,0% este cu vechime de până la 5 ani 42,6% de la 6 până la 10 ani și 5,4% cu o vechime de mai mult de 10 ani. Materialele și metodele utilizate corespund obiectivelor și asigură obținerea de rezultate veridice și competitive.

Instituția dispune de laboratoare specializate, echipament modern, performant, unic, inclusiv, datorită proiectelor internaționale: aparat pentru identificarea micobacteriilor

netuberculoase prin metoda de pirosecvențiere - PyroMark Q96 ID instrument, PyroMark Q96 Vacuum Workstation; GenoType MTBDRplus VER2.0 - echipament care permite stabilirea rapidă a diagnosticului prin metode molecular-genetice: identificarea a *M. tuberculosis* direct din specimene clinice microscopic pozitive și negative și pentru determinarea rezistenței la preparatele de antituberculoase de linia I: izoniazidă și rifampicină și GenoType *MTBDRsl* – aparat pentru identificarea rapidă *M. tuberculosis* și a rezistenței la preparatele de antituberculoase de linia II: fluoroquinolone, aminoglicozide și etambutol, important pentru identificarea rapidă a tuberculozei multidrorezistente și cu rezistență extinsă; *Xpert® MTB/RIF* – detectarea în două ore a *M. tuberculosis* și a mutațiilor de rezistență la rifampicină; aparat pentru detecție rapidă a *M. tuberculosis* și determinarea sensibilității la preparatele antituberculoase de linia I și II pe medii lichide - *BACTEC™ MGIT™ 960*. Echipament pentru explorarea căilor respiratorii superioare și inferioare: *bodypletismograf* - pentru explorare funcțională respiratorie complexă, inclusiv determinarea difuziunii gazelor în sânge; videobronhoscop - pentru examinare endoscopică a căilor respiratorii superioare și inferioare; echipament pentru tratament chirurgical videotoracoscopic asistat; echipament pentru efectuarea cercetărilor genetice - amplificator PCR, sistem de electroforeză orizontal, sistem de vizualizare și fotodocumentare geluri vilberLourmat E BOX VX2 cu transiluminator.

Utilajul existent permite efectuarea lucrărilor atât cu caracter științific fundamental, cât și aplicativ. Baza materială respectivă este utilizată și de catedrele și laboratoarele USMF „Nicolae Testemițanu”.

Activitatea desfășurată în sfera științei și inovării este asigurată cu spațiul informațional necesar prin formarea și menținerea bazelor de date, prin asigurarea personalului cu calculatoare 100,0%, toate conectate la rețeaua locală și informațională, prin pagină web: <http://www.ifp.md> și a bibliotecii științifice medicale.

IV. Rezultatele cercetării, calitatea, eficiența, relevanța, impactul

Activitățile instituției corespund Direcției strategice III ale sferei științei și inovări, - *Biomedicina, farmaceutica, menținerea și fortificarea sănătății* (HG nr. 80 din 28.01.2005; HG nr. 933 din 15.08.2010); *Sănătate și biomedicină* (HG nr. 150 din 14.06.2013).

Rezultatele cercetărilor efectuate în anii 2010-2014 au fost publicate în 358 lucrări științifice, inclusiv: 11 în reviste ISI + SCOPUS, 18 articole în culegeri, editate în străinătate. Publicații științifice electronice în străinătate - 9. 167 de teze ale comunicărilor științifice prezentate la manifestări, inclusiv 87,4% publicate la manifestări internaționale. Articole categoria B – 45 și categoria C – 56, o monografie - în țară, 50 recomandări metodice, compendiumuri, note de curs, ghiduri, protocoale clinice elaborate.

Numărul publicațiilor/per unitate cercetător este 1,7 (*media anuală*).

Printre publicațiile de bază:

Monografii

1. BOTNARU, V.; RUSU, D.; ș.a. *Pneumoniile*. Ch.: Tipografia Centrală, 2010. 352 p. ISBN 978-9975-78-884-7.

Articole din reviste cu factor de impact:

- *articole din reviste cu factor de impact mai mare 3*

2012

1. CRUDU, V.; STRATAN, E.; ROMANCENCO, E.; MORARU, N.; TURCAN, N.; ALLERHEILIGEN, V.; HILLEMANN, A.; First Evaluation of an Improved Assay for Molecular Genetic Detection of Tuberculosis as Well as Rifampin and Isoniazid Resistances. *Journal of Clinical Microbiology*. 2012, v. 50, nr. 4, 1264–1269. ISSN: 0095-1137. **IF: 4.153**.

2013

1. VARZARI, A.; KHARKOV, V.; NIKITIN, A.G.; RAICU, F.; SIMONOVA, K.; STEPHAN, W.; WEISS, E.H.; STEPANOV, V. Paleo-Balkan and Slavic contributions to the genetic pool of Moldavians: Insights from the Y chromosome. *PLoS One*. 2013, 8(1), e53731. doi: 10.1371/journal.pone.0053731. Epub 2013 Jan 16 (IF: 4.411).

2014

1. LANGE C., ABUBAKAR I., ALFFENAAR J.-W.C., BOTHAMLEY G., CAMINERO J. A., CHANG K.-CH., CODECASA L., A CORREIA A., CRUDU V., DAVIES P., DEDICOAT M., DROBNIEWSKI F., DUARTE R., EHLERS C., et all. Management of patients with multidrugresistant/extensively drug-resistant tuberculosis in Europe: a TBNET consensus statement. *Eur Respir J*. 2014 Jul;44(1):23-63. ISSN: 0903-1936. (**IF:7.125**).
2. JENKINS, H.E.; CRUDU, V.; SOLTAN, V.; CIOBANU, A.; DOMENTE, L.; COHEN, T. High risk and rapid appearance of multidrug resistance during tuberculosis treatment in Moldova. *Eur Respir J*, 2014, 1385-1390. ISSN: 0903-1936. (**IF: 7.125**).
3. RODWELL, T.C.; VALAFAR, F.; DOUGLAS, J.; QIAN, L.; GARFEIN, R.S.; CHAWLA, A.; TORRES J.; ZADOROZHNY V.; SOO KIM M.; HOSHIDE M.; CATANZARO D.; JACKSON L.; LIN, G.; DESMOND, E.; RODRIGUES, C.; EISENACH, K.; VICTOR, T.C.; ISMAIL, N.; CRUDU, V.; GLE, M.T.; CATANZARO, A. Predicting Extensively Drug-resistant Tuberculosis (XDR-TB) Phenotypes with Genetic Mutations. *Journal of Clinical Microbiology*, 2014, 52(3):781-9. ISSN: 0095-1137, (**IF: 4.232**).
4. VARZARI, A.; BRUCH, K.; DEYNEKO, I.V.; CHAN, A.; EPPLIN, J.T.; HOFFJAN, S. Analysis of polymorphisms in RIG-I-like receptor genes in German multiple sclerosis patients. *J Neuroimmunol*, 277(1-2), 140–144. ISSN: 0165-5728. (**IF: 3.062**).

- *articole din reviste cu factor de impact mai mare 1,0-2,9*

2013

1. JENKINS, H. E.; CIOBANU, A.; PLESCA, V.; CRUDU, V.; GALUȘCA, I.; SOLTAN, V.; COHEN, T. Risk factors and timing of default from treatment for non-multidrug-resistant tuberculosis in Moldova. *Int J. Tuberc Lung Dis*. 2013 Mar; 17(3):373-80. doi: 10.5588/ijtld.12.0464 (**IF- 2.61**).

2014

1. TROLLIP, A.P.; MOORE, D.; CORONEL, J.; CAVIEDES, L.; KLAGES, S.; VICTOR, T.; ROMANCENCO E.; CRUDU, V.; AJBANI, K.; VINEET, V.P.; RODRIGUES, C.;

JACKSON, R.L.; EISENACH, K.; GARFEIN, R.S.; RODWELL, T.C.; DESMOND. E.; GROESSL, E.J.; GANIATS, T.G.; CATANZARO, A. Second-line drug susceptibility breakpoints for Mycobacterium tuberculosis using the MODS assay. *Int J Tuberc Lung Dis*, 2014, Feb,18(2):227-32. ISSN: 1027-3719. (IF:2.756).

În perioada supusă evaluării au fost obținute 3 brevete de invenție și implementate. Numărul de brevete implementate/per 10 unități cercetători este 0,14.

În practica medicală au fost implementate 50 de realizări științifice, recomandări științifico-practice documentate, documente de politici elaborate și aprobate, inclusiv recomandări metodologice elaborate și implementate în activitatea autorităților publice centrale și locale. Rezultatele științifice obținute sunt implementate la nivelul instituțiilor medicale de profil și în activitatea autorităților publice centrale și locale.

Cele mai importante rezultate științifice care au caracter inovator, competitiv și de perspectivă:

- Au fost elaborate și implementate **regimuri de tratament** a tuberculozei pulmonare multidrogrezistente (TB MDR) care au contribuit la micșorarea duratei tratamentului cu majorarea de 1,4 ori a numărului de bolnavi tratați.

- Elaborarea și implementarea **metodei pentru prevenirea suprainfecției** probelor la testarea sensibilității *M. tuberculosis* și a algoritmului de diagnostic microbiologic a contribuit la îmbunătățirea calității diagnosticului de laborator al TB MDR și accelerarea testării sensibilității, care au avut un rol important în creșterea eficienței tratamentului TB MDR.

- S-au determinat cauzele care contribuie la formarea contingentelor de bolnavi cu forme cronice de tuberculoză și propuse acțiuni întru prevenirea dezvoltării formelor cronice de tuberculoză.

- S-a elaborat **tehnologie curativă a pleureziilor exudative tuberculoase**, care include administrarea preparatelor corticoizi și chimioterapice endolimfatic regional, stimulărea osmotică a drenului limfatic. Variantele tehnologice propuse accelerează stoparea exudației în cavitatea pleurală.

- Au fost elaborate **metode de cercetare a reacțiilor adverse la bolnavii cu astm bronșic și tuberculoza pulmonară**: obținerea informației în baza datelor formulei leucocitare despre starea reacțiilor imune de adaptare a organismului și metodă de apreciere a indexului leucocitar al alergiei, care facilitează selectarea pacienților cu stare alergică preclinică pentru examinare detaliată.

- A fost **optimizat tratamentul antituberculos** al tuberculozei pulmonare multidrogrezistente prin asocierea metodelor chirurgicale care s-a rezultat cu complicații postoperatorii minime (4,4%) și debacilare în 100% cazuri. Prin tratamentul chirurgical combinat cu regimurilor de tratament DOTS plus s-a obținut o rată înaltă de vindecare (65,2%) a pacienților cu

TB MDR. Persistența activității înalte a procesului inflamator tuberculos este o indicație directă pentru tratamentul chirurgical al leziunilor tuberculoase limitate.

- Pentru prima dată s-au determinat **aspectele clinico-microbiologice** ale tuberculozei pulmonare la cazurile cu abandon al tratamentului antituberculos.

- În premieră sunt descrise dereglări importante ale homeostaziei în tuberculoza pulmonară – dezechilibrul proteic - dismetabolismul în forma de deficit sau exces de acizi aminici din diferite grupe funcționale, hiperamoniemia și alte dereglări endoecologice importante. Pentru medicația pacienților cu tuberculoză pulmonară, inclusiv TB-DR, în premieră, sunt propuse procedee curative noi bazate pe elucidarea dereglărilor componente aminoacidice sanguine.

- A fost elaborat *Soft computerizat de monitorizare a rezistenței antituberculoase* și instalat în cabinetele de microscopie în 25 de teritorii din republică.

- Au fost **perfecționate metodele microbiologice clasice de izolare a *M. tuberculosis* pe medii nutritive lichide (MODS)**. Un test bazat pe detectarea *M. tuberculosis* într-un mediu lichid standardizat cu evaluarea concomitentă a sensibilității medicamentoase. Timpul mediu de detecție a MDR-TB este 7-12 zile, ceea ce permite confirmarea rapidă a diagnosticului. Implementarea metodelor rapide de izolare pe medii lichide cu ajutorul metodei MODS, a contribuit la reducerea termenilor de obținere a rezultatelor în medie de 2-2,5 ori și a sporit semnificația procentului pozitivității culturilor de la 25-30% prin metoda clasică la 45-50% prin metoda MODS.

- În premieră s-a studiat reactivitatea imunologică și rezistența preimună în tuberculoza pulmonară asociată cu *Toxocara canis*.

- Pentru prima dată în Republica Moldova s-au studiat raspândirea, particularitățile formării și manifestările clinice ale hipertensiunii pulmonare la pacienții cu BPOC, precum și corelația hipertensiunii pulmonare cu severitatea hipoxemiei, disfuncției endoteliale, disfuncțiilor ventilației pulmonare și capacitățile de difuzie a pulmonilor, stadiile BPOC. În premieră a fost elaborată clasificarea semnelor endoscopice ale bronhiilor, care reflectă particularitățile evoluției clinice ale BPOC. S-au optimizat metodele de diagnostic și regimurile farmacoterapiei BPOC complicată cu hipertensiune pulmonară, destinate pentru aplicare în activitatea ftiziopneumologului, medicului de familie și medicului funcționalist.

- În premieră, s-a studiat cazurile secundare de tuberculoză dezvoltate în focar, inclusiv particularitățile evoluției, formei clinice, duratei dezvoltării tuberculozei, cât și a spectrului de rezistență a *M. tuberculosis*. Perfecționarea Sistemului Informațional de Monitorizare și Evaluare a Tuberculozei va contribui la indentificarea și monitorizarea focarului de tuberculoză, astfel ameliorând situația epidemiologică a tuberculozei.

- S-a elaborat, în comun cu compania *Hain Lifescience, Nehren* din Germania, o **versiune nouă a metodei molecular genetice pentru detecția tuberculozei, precum și a rezistenței la rifampicină și izoniazidă (Line Probe Assay Genotype MTBDRPlus ver2.0)**. Metoda elaborată

permite depistarea rapidă prin metode molecular genetice a M.tuberculosis din spute microscopice negative și totodată determină rezistența către Rifampicină și Isoniazidă.

- **S-au elaborat criteriile de determinare a dizabilităților la pacienți cu afecțiuni bronhoobstructive cronice** care permite determinarea gradului de dizabilități temporare și îndelungate, gradul de limitare a abilității vitale și stabilirea procentuală a capacității de muncă a pacienților cu ABOC care va contribui la optimizarea termenilor dizabilității temporare, prevenirea și reducerea dizabilității îndelungate.

Instituția este preocupată de crearea și menținerea unui renume științific, obținerea rezultatelor științifice cu un caracter inovator, care sunt înalt apreciate de comunitatea națională și internațională confirmat prin:

- a) actualitatea și originalitatea cercetărilor întreprinse, caracterul interdisciplinar al investigațiilor, reflectarea largă a investigațiilor realizate în cadrul manifestărilor științifice naționale, internaționale și expoziții internaționale: 52 foruri internaționale și 37 foruri naționale și naționale cu participare internațională, elucidarea cercetărilor efectuate în reviste științifice de specialitate din străinătate și din țară;
- b) calitatea metodelor, tehnologiilor elaborate menționate cu 6 medalii, dintre care 5 în străinătate: 3 –aur, 2 – argint și 1 în țară - argint; diplome și distincții speciale:
  - Premiul Știință - 2014 - acordat de către Consorțiul de Finanțatori pentru Știință din Germania, 2012;
  - Premiu special - a XVIII-a expoziție internațională de invenții, cercetare și transfer tehnologic, Sibiu, Romania, 2014;
  - Certificat de Onoare din partea Global Consortium for Drug resistant TB Diagnostics, SUA, Crudu V., Noroc E., Romancenco E., 2014;
  - Medalia „N. Testemițanu” pentru contribuție la dezvoltarea științei medicale, la implementarea realizărilor științei în practica ocrotirii sănătății, Prof. Iavorschi C., 2012;
  - Locul III, Congresul internațional MedEspera, Chisinau, Moldova, Noroc E., 2012.

IMSP IFP participă în calitate de *cofondator* la editarea a unei reviste științifice clasificate Categoria B: „*Buletinul Academiei de Științe a Moldovei. Științe Medicale*”, În perioada evaluată (2010-2014) au fost publicate 2 numere.

Activitățile științifice se desfășoară conform planului de investigații, respectând volumul preconizat de cercetări și termenele de finalizare a acestora.

Rezultatele științifice au fost reflectate în cadrul manifestărilor științifice naționale și internaționale prin participarea largă cu 81 rapoarte la foruri internaționale și expoziții Internaționale (*Romania, Brussels*), 166 la foruri naționale și naționale cu participare internațională;

Numărul de participări/per 10 unități ocupate de cercetător/an la manifestări științifice naționale este de 9,48 și internaționale – 4,62.

S-au organizat 10 manifestări științifice naționale, 124 manifestări pentru utilizatori și 2 internaționale (străini - peste 20% din participanți):

1. Conferința internațională INSPIR Iași Chișinău. Chișinău, 14-16 ctombrie, 2011. (300 participanți din republică, participanți din România).
2. TBNET ACADEMY2013 (curs de instruire). Chișinău, 19-23 mai 2013. (30 participanți din republică, participanți din 12 țări).

V. Cooperare în cadrul național

Cercetătorii științifici colaborează cu instituții științifice de profil, precum și cu instituții de învățământ superior în vederea schimbului de experiență, elaborarea și editarea în comun a lucrărilor științifice, materialelor didactic:

1. Institutul de Microbiologie al AȘ a RM.
2. Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „N. Testemițanu”.
3. Institutul de Fiziologie și Sanocreatologie al AȘM.
4. Centrul Republican de Diagnosticare Medicală.
5. Institutul de Zoologie
6. Agenția Medicamentului.
7. Institutul de Chimie al AȘM
8. Institutul Oncologic
9. Universitatea Tehnică a Moldovei

Astfel, se realizează proiecte de cercetare științifică, se pregătesc rapoarte, se crează baze de date comune, se elaborează documente de politici, recomandări metodologice. Au fost elaborate și implementate:

- **documente de politici, recomandări metodologice**
- Programul Național de Control al tuberculozei pentru anii 2011-2015.
- Programul Național de Control al tuberculozei pentru anii 2016-2020
- ROMANCENCO, E.; CRUDU, V.; MORARU, N.; LEȘANU, V.; CARCHILAN, L.; STRATAN, E.; ȚURCAN, N. Proceduri de recoltare și prelucrare al produselor patologice pentru diagnosticul de laborator al tuberculozei. Chișinău, 2013, 100 p.

În perioada evaluată cercetătorii științifici au participat în activitatea a 60 de grupuri de lucru instituite de MS al RM și alte departamente:

1. Participare în realizarea Campaniei de informare „Ai grijă de cei care au grijă de tine” desfășurată de către CNAM, Ministerul Sănătății, 2010;
2. Participare în calitate de expert la realizarea Campaniei de informare “Migrația și riscurile de sănătate”, desfășurată de către Ministerul Sănătății al RM și Organizația Internațională a Migrației în cadrul proiectului OIM “Gestionarea impactului migrației asupra sistemului de sănătate din Moldova”, 2010;

3. Participare în activitatea grupului de lucru: "Diagnostic și tratament TB". „Tratamentul TB clasice, MDR-TB și co-infecția TB/HIV” ”Asistență și Protecție Socială HIV&TB” ”Comunicare și prevenire TB”
4. Participare în grupul de lucru pentru pregătirea materialelor către Colegiul Ministerul Sănătății al RM.
5. Participare în grup de lucru pentru elaborarea Protocoalelor clinice și al.

IMSP IFP contribuie la optimizarea procesului de instruire prin implementarea principiilor naționale de integrare a domeniului științific cu cel didactic prin:

1. Încadrarea cercetătorilor științifici în activitatea didactică universitară. Numărul cursurilor noi elaborate în perioada evaluată, în medie, este 8,4. Număr de persoane/cursuri susținute anual este de 6,2/133,6. Catedrele universitare USMF „N. Testemițanu” sunt amplasate la baza instituției.
2. Elaborarea materialului instructiv-didactic pentru necesitățile instituțiilor de învățământ superior – 4 lucrări metodice, compendiumuri, 42 note de curs;
3. Președinte, secretar, membru ai Consiliilor științifice specializate – 6 (20 Consilii), consultant științific al tezei de doctor/doctor habilitat susținute – 2 (3 teze); consultant științific al tezei de licență/masterat – 2/1 (6/1 teze).
4. Președinte, secretar al seminarului științific de profil – 3 Prof. Iavorschi C., Prof. Ghinda S., Conf. Procopișin L.
5. 4 persoane au fost experți ai CNAA și CSSDT desemnați în perioada evaluată – Prof Sain D. (CNAA, CSSDT), Dr. hab., Djugostran, Prof. Ghinda S.
6. Președinte/secretar al comisiei specializate de evaluare în scopul acreditării organizațiilor: Iavorschi C. - președinte al Comisiei de acreditare a activității următoarelor IMSP: Centrul de Ftiziopneumologie de reabilitare pentru copii ”Cornești”, 2013; Centrul de Ftiziopneumologie de reabilitare pentru copii ”Tîrnova”, 2013; SR Căușeni, 2013; SR Taraclia 2014; CS Soroca 2014, CS Cimișlia 2014; CS Ciadîr-Lunga, 2014 / Tudor E. - secretar al Comisiei de acreditare a USMF „N. Testemițanu”, 2011. Institutului Mamei și Copilului, 2011, SCR, 2014.

În perioada evaluată a fost conferit titlu științific de profesor cercetător dlor Sain D. (Seria PC0036 din 23.12.2010), și titlu de conferențiar cercetător: Crușu V. (Seria CC0257 din 05.07.2010).

Colaboratorii instituției sunt membri ai consiliilor de redacție a mai multor reviste științifico-practice naționale: Iavorschi C., dr. hab. în șt. med., prof. cercetător: Buletinul Academiei de Științe a Moldovei. Științe Medicale. ISSN 1857-0011; Curierul Medical ISSN: 1857-0666; Sănătate Publică, Economie și Management în Medicină. ISSN: 1729-8687.

VI. Cooperare internațională

Activitatea internațională a instituției se desfășoară în condițiile respectării legislației în vigoare și ale tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte.

IMSP IFP realizează cooperări internaționale prin:

- încheierea acorduri de colaborare științifică cu:
  - Spitalul clinic de Pneumologie „I. Chihac”, Iași (Prof. Traian Mihaescu).
  - Koch-Metschnikow-Forum, Berlin, Germania (Prezident, Prof., dr. H. Hahn).
  - Universitatea din California, San Diego (Prof. Catanzaro A., M.D.).
  - Università Vita-Salute San Raffaele, Milan, Italy (Daniela M. Cirillo, MD, Ph.D)
  - Centrul Științifico-Practic de combatere a tuberculozei al Direcției Sănătății din Moscova, Federația Rusă (Prof. Litvinov V.)
  - Centrul Științific de Radiologie și tehnologii chirurgicale din Federația Rusă, Sankt Petersburg (Academician AȘMR A. Granov)
  - Institutul Științific Central de Tuberculoză al AȘMR, Federația Rusă, Moscova
  - Brigham and Women Hospital, din Boston, Massachusetts (vice președinte știință Barbara E. Bierer, MD)
  - Centrul de Cercetări Științifice Borstel (Prof. Stefan Ehlers)
  - Universitatea din Luebek, Germania (Prof. Dr. Peter Dominiak)

S-au realizat următoarele proiectele internaționale:

- 1. Programul - Capacități /Modul III – Cooperare bilaterală ROMANIA – MOLDOVA. „Obținerea și caracterizarea fizico-chimică unor noi tioureide ale acidului 2-(2-fenetil)-benzoic și a complexilor metalici corespunzători ca potențiale substanțe antimicrobiene”.**
Termenul executării: 01.06.2010 – 30.11.2012
Romania - Director proiect Dr. *Morusciag Laurențiu*. R. Moldova - Director proiect Dr. *Cotelea T.*; R. Moldova: *Crudu V.*, dr. în medicina, executor principal.
- 2. 1 U01 AI077957-01. NIAID RFA-AI-08-001 “Testele rapide pentru aprecierea rezistenței și depistarea tuberculozei cu rezistență extinsă”.** NIAID Global Consortium for Drug-Resistant TB Diagnostics – GCDD. Universitatea California, San-Diego. Institutul Ftiziopneumologie, Laboratorul Microbiologia și Morfologia Tuberculozei. Termenul executării: 01/10/2009-31/06/2014. Coordonator program: *Cantazaro A.*, Profesor, Universitatea California, San-Diego. Responsabil R. Moldova *Crudu V.*, dr. în medicina, conf. cercetător.
- 3. FP7-HEALTH-2007-B. „Studiu clinic al tuberculozei rezistente la medicamente în Europa”.** Centrul de Colaborare OMS Tuberculoză și boli respiratorii, Fundația "Salvatore Maugeri ", Institutul de cercetari Tradate, Italia. Termenul executării: 01/01/2009-31/12/2013.
Directorul programului Dr. Christoph Lange MD PhD, Head of the Division of Clinical Infectious Diseases, Medical Clinic, Research Center, Borstel, Germany.
R. Moldova: *V. Crudu*, dr. în medicina, executor principal;
- 4. STCU/AȘM. Caracteristici clinico-microbiologice, aspecte farmacogenetice și particularitățile tratamentului tuberculozei HIV-asociate în Republica Moldova.**
Termenul executării: 01.02.2012 - January 31.12.2013. Conducător: *Tudor E.*, dr. în

medicină, conf. cercetător. Instituția: Institutul de Ftiziopneumologie "Chiril Draganiuc".
Coordonatori: *David Bull*, Coordinator Biosecurity Engagement Program, U.S. Department of Health and Human Services / Biotechnology Engagement Program, Atlanta, GA, SUA; *Moonan, Patrick* (CDC/OID/NCHHSTP).

5. **STCU/AȘM. Nano-încapsularea remediilor antituberculoase pentru transport la țintă.**
Termenul executării: 2013–2014. Conducător: Dr. hab. Macaev Fliur, Dr. Crudu V.
Instituții executoare: Institutul de Chimie al AȘM; Institutul de Ftiziopneumologie "Chiril Draganiuc".
6. **DFG. Proiect bilateral moldo-german "Identification of genetic susceptibility factors for tuberculosis in European population" în cadrul programului "Initiation of International Collaboration".**
Termenul executării: 2014. Conducător: Varzari A., dr. în biologie.
Instituție executoare: Institutul de Ftiziopneumologie "Chiril Draganiuc".

Angajații din sfera științei și inovării și științifico-didactică a instituției sunt membri ai următoarelor societăți științifice:

1. Membru al Societății Europene de microbiologie clinică și boli infecțioase. Crudu V.
2. Membru al Grupului de Coordonare pentru Supravegherea Tuberculozei în Europa, OMS/ECDC, Birou European, Copenhaga, Stockholm. Crudu V.
3. Expert-consultant în Diagnostic de laborator, OMS. Crudu V.
4. Membru al rețelei Europene TB PANNET. Iavorschi C., Crudu V., Tudor E., Sain D.
5. Membru al Societății Europene de Spirologie: Pisarenco S., Moscovciuc A., Rusu D., Condrățchi D., Caraiani O., Crudu V.
6. Membru al Societății Romane de Pneumologie: Tudor E., Rusu D., Condrățchi D., Caraiani O.
7. Membru al Societății Ruse de Spirologie: Moscovciuc A.
8. Membru al Societății Europene de Cardiologie: Martîniuc C.
9. Membru al Societății Internațional Union Against Tuberculosis and Lung Disease Membership: CN-0644851. Sain D.
10. Membru și Președinte al Academiei Internaționale de endoecologie și limfologie interdisciplinară Djugostran V.

Conf. Crudu V. - expert/consultant al unei organizații științifice de peste hotare - *Misiuni OMS, Consultant în Diagnostic de laborator și Controlul Infecției în tuberculoză:*

1. "Evaluarea activităților de control al infecției tuberculoase în Bulgaria"; 4-8 Oct.2010.
2. "Controlul infecției tuberculoase în România"; July 15-22.2011.
3. "Controlul infecției tuberculoase în Bulgaria"; 28.11-02.12.2011.
4. "Evaluarea Programului Național de Control al TB în Georgia"; 06-14 Nov. 2014.
5. "Evaluarea Programului Național de Control al TB în Turkmenistan", June 23-30.14.

Membri al colegiului de redacție a unei reviste consacrate de peste hotare:

1. Djugostran V. *Общеклиническая лимфология*. Moscova.
2. Crudu V. Editor of the *Clinical Microbiology: Open Access*.
3. Crudu V. Editor of the Elsevier Editorial System (*International Journal of Mycobacteriology*).

Instituția a fost vizitată de 75 savanți din străinătate, care au susținut în cadrul instituției rapoarte și cursuri tematice de lecții în domeniul medicinei generale și urgențelor medico-chirurgicale.

VII. Concluzia Comisiei specializate

În baza evaluării activității științifice a IMSP IFP, Comisia constată:

1. Instituția își desfășoară activitățile conform planului de investigații, respectă volumul preconizat de cercetări și termenele de finalizare a acestora. Rezultatele obținute au caracter inovator, competitiv și de perspectivă și sunt înalt apreciate de comunitatea științifică națională și internațională.
2. Instituția dispune de spații de activitate adecvate genurilor de activități întreprinse, care corespund normativelor tehnico-sanitare în vigoare. Echipamentul științific, materialele și metodele utilizate corespund obiectivelor schițate și asigură obținerea de rezultate veridice și competitive. Instituția asigură alocarea mijloacelor financiare la nivelul de 21,9% din buget pentru achiziționarea de echipament științific, acoperirea cheltuielilor pentru instruire, cooperare tehnico-științifică, participare la expoziții.
3. IMSP IFP, la profilul evaluat, dispune de un potențial științific înalt calificat - 10 doctori habilitați și 11 doctori. Activitățile de cercetare corespund direcției strategice III ale sferei științei și inovării din Republica Moldova și cu tendințele de dezvoltare a științei mondiale și sunt coordonate de Consiliu Științific al instituției.
4. Resursele financiare destinate activității științifice (plan precizat) în perioada evaluată au fost valorificate la nivel de 100,0%.
5. IMSP IFP participă la editarea unei reviste științifice clasificate în calitate de cofondator (*categoria B*).
6. Indicatorii și informația prezentată în Raportul de autoevaluare al IMSP IFP este veridică.

Fișa de evaluare a IMSP Institutul de Ftiziopneumologie “Chiril Draganiuc”

I. CAPACITATEA INSTITUȚIONALĂ DE CERCETARE – 235/300

1.1. Personal uman - 90/130

1.2. Potențial logistic - 90/90

1.3. Activitatea economico-financiară – 55/80

Profil

II. PERFORMANȚĂ ȘI VIZIBILITATE LA NIVEL INTERNAȚIONAL – 165/270

2.1. Publicații în străinătate - 52/95

2.2. Impactul internațional al cercetărilor și elaborărilor - 78/115

2.3. Apreciere internațională și antrenare în activități de expertiză - 35/60

III. CONTRIBUȚIE ȘTIINȚIFICĂ ȘI RECUNOAȘTERE NAȚIONALĂ –65/130

3.1. Publicații în țară - 29/55

3.2. *Impactul și relevanța științifică -13/35*

3.3. *Aprecieri națională și antrenare în activități conexe cercetării - 23/40*

IV. RELEVANȚA ECONOMICĂ – 75/200

4.1. *Activitatea de brevetare, licențiere, certificare a produselor - 23/50*

4.2. *Transfer tehnologic - 18/100*

4.3. *Asistență și servicii științifice prestate – 34/50*

V. RELEVANȚA SOCIALĂ – 51/100

5.1. *Transfer de cunoștințe și activitate didactică - 24/60*

5.2. *Participări la elaborarea actelor normative și în activități de consultanță –20/25*

5.3. *Diseminarea informației științifice și promovarea imaginii științei - 8/15*

În total 592 puncte

Punctajul acumulat la PROFIL – 357 sau 51%

Punctaj acordat suplimentar - 6% (35 puncte):

- **Pentru managementul eficient al instituției - 3%**
- **Pentru fezabilitatea planului managerial de scurtă și lungă durată – 3%**

Astfel, punctajul integral acumulat constituie 627 (592 + 35)

Membrii Comisiei specializate de evaluare, în rezultatul evaluării activității științifice a instituției constată, că Instituția Medico-Sanitară Publică Institutul de Ftziopneumologie “Chiril Draganiuc” a **acumulat** integral **592** puncte, inclusiv la profil **357** din punctajul maxim total 700 prevăzut pentru estimarea unui profil, ceea ce constituie **51%** și corespunde calificativului **bine**.

Punctajul per instituție constituie **592 puncte** din punctajul maxim total 1000 prevăzut pentru evaluarea instituției integral ceea corespunde calificativului - **organizație competitivă pe paln internațional (Categoria B)**

În temeiul cadrului normativ în vigoare, Comisia specializată de evaluare propune de a acorda punctaj suplimentar pentru management eficient al instituției în mărime de **3%** și **3%** pentru fezabilitatea planului managerial de scurtă și lungă durată, conform p.27 al Regulamentului.

Astfel, punctajul final acumulat per instituție va constitui **627 (62,7%)** din punctajul maxim total 1000 prevăzut pentru evaluarea instituției integral ceea ce corespunde calificativului - **organizație competitivă pe paln internațional (Categoria B)**, conform p.29 al Regulamentului

CONCLUZIE FINALĂ A COMISIEI SPECIALIZATE

Comisia specializată de evaluare constată, că **IMSP Institutul de Ftziopneumologie “Chiril Draganiuc”** corespunde criteriilor de acreditare și propune Consiliului Național pentru Acreditare și Atestare **acreditarea** IMSP Institutul de Ftziopneumologie “Chiril Draganiuc” cu profilul de cercetare: **Pneumoftiziologie** cu atribuirea calificativului pentru performanța obținută:

- a) **organizație competitivă pe paln internațional (Categoria B) (627 puncte -62,7%)**).
- b) profilul de cercetare **Pneumoftiziologie** apreciat cu calificativul **”bine” (357 puncte, 51%)**

X OBIECȚIILE ȘI RECOMANDĂRILE COMISIEI SPECIALIZATE PENTRU PLANUL DE ACȚIUNI.

1. În vederea sporirii vizibilității rezultatelor științifice a intensifica activitatea de publicare a rezultatelor științifice în revistele naționale și internaționale, inclusiv ISI.
2. A intensifica activitatea de brevetare și implementare a brevetelor în practica sistemului de sănătate.
3. A prezenta pe pagina web a instituției informații privind rezultatele relevante ale activității de cercetare-dezvoltare.
4. În scopul obținerii alocațiilor financiare suplimentare a întreprinde măsuri de integrare în spațiul internațional de cercetare prin participarea activă la concursurile programelor internaționale de cercetări, mărind concomitent numărul laboratoarelor implicate în realizarea proiectelor/granturilor realizate.
5. Extinderea relațiilor științifice de colaborare prin stabilirea parteneriatului cu centrele de cercetări științifice naționale în vederea efectuării proiectelor comune de cercetări în domeniul sănătății.
6. A întreprinde măsuri privind pregătirea cadrelor științifice tinere și încadrarea lor în activitatea de cercetare, dezvoltare și inovare.
7. A intensifica activitatea de publicare pentru populație a diferitor forme de materiale privind măsurile de prevenție și tratament a tuberculozei – articole, pliante, emisiuni radio, TV.

Comisia specializată de evaluare:

Președintele Comisiei specializate – **Minodora Mazur**, dr. hab., prof. universitar

Secretar – **Ana Volneanschi**, dr. în medicină, conf. cercetător

Economist – **Ostafi Svetlana**

Comisia pe profilul de cercetare: **Pneumoftiziologie**

Mișin Igor, dr. hab. prof. univ., Institutul de Medicină Urgentă

Curocichin Ghenadie, dr. hab. conf. univ., USMF „Nicolae Testemițanu”

Gudumac Valentin, dr. hab., prof. univ., USMF „Nicolae Testemițanu”